

Юлія Перетятко
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО
ДОКУМЕНТООБІГУ

Yuliya Peretiako
LEGISLATIVE REGULATION OF ELECTRONIC DOCUMENTATION

В статті досліджено нормативно-правові акти, які регулюють взаємовідносини щодо електронного документообігу, які ми, умовно, поділили на дві групи: спеціальні та загальні. Спеціальні нормативно-правові акти безпосередньо (прямо) регулюють взаємовідносини щодо електронного документообігу, загальні – опосередковано.

Ключові слова: електронний документ, документообіг, нормативно-правовий акт

The article studies the legal acts that regulate the use of electronic documents, which we can separate into two groups: special and general acts. Special regulatory acts directly regulate the use of electronic documents in management, the general acts – regulate it indirectly.

Key words: electronic document, legal act

Сучасний світ неможливо уявити без інформаційних технологій, які широко використовуються у всіх сферах діяльності людини: промисловості, сільському господарстві, торгівлі, сфері послуг, банківському секторі, освіті і науки, охороні здоров'я тощо.

Швидкий розвиток інформаційних технологій позитивно впливає і на систему бухгалтерського обліку шляхом створення електронного документообігу та використання електронних документів під час реєстрації господарських операцій.

Законодавче поле щодо регулювання електронного документообігу формується у 2003 році із прийняттям Законів України “Про електронні документи та електронний документообіг” (№ 851 від 22.05.2003 р.) та “Про електронний цифровий підпис” (№ 852 від 22.05.2003 р.) (табл. 1).

Таблиця 1

Сфера застосування законодавчих актів

Нормативно-правовий акт	Джерело	Призначення
“Про електронні документи та електронний документообіг”	[1]	поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, оброблення, використання та знищення електронних документів
“Про електронний цифровий підпис”	[2]	визначає правовий статус електронного цифрового підпису та регулює відносини, що виникають при використанні електронного цифрового підпису

У 2008 році Державна податкова адміністрація України (нині Державна фіскальна служба України) видає Наказ “Про подання електронної податкової звітності” (№ 233 від 10.04.2008), яким було затверджено “Інструкцію з підготовки і подання податкових документів в електронному вигляді засобами телекомунікаційного зв'язку”, яка визначає загальні принципи організації інформаційного обміну під час подання платниками податків податкової звітності до органів державної податкової служби України в електронній формі із використанням електронного цифрового підпису [3].

Згідно Наказу [3] суб'єкти господарювання мають змогу подавати податкові документи до органів Державної фіскальної служби засобами телекомунікаційного

зв'язку. Для реалізації цієї можливості платникам податків необхідно мати: спеціальні програмні продукти, які можуть формувати податкові документи в електронному вигляді; доступ до всесвітньої мережі Інтернет; засіб криптографічного захисту інформації; чинні посилені сертифікати відкритих ключів.

У 2017 році затверджується Наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження Порядку обміну електронними документами з контролюючими органами” (№ 557 від 06.06.2017) [4], який визначає основні організаційно-правові засади обміну електронними документами між суб'єктами електронного документообігу. Слід відзначити, що Наказ “Про подання електронної податкової звітності” втрачає чинність.

Електронний документообіг регулюється і іншими нормативно-правовими актами. Серед них: Податковий кодекс України, Цивільний кодекс України, Закон України “Про інформацію”, Закон України “Про захист інформації в автоматизованих системах”, Закон України “Про телекомунікації”, Закон України “Про обов'язковий примірник документів”.

Отже, законодавче поле, яке регулює відносини щодо електронного документообігу можна поділити на загальні та спеціалізовані нормативно-правові акти.

Загальні нормативно-правові акти опосередковано регулюють взаємовідносини щодо електронного документообігу: Податковий кодекс України, Закон України “Про телекомунікації”, Закон України “Про обов'язковий примірник документів” тощо.

Спеціалізовані нормативно-правові акти безпосередньо (прямо) регулюють взаємовідносини щодо електронного документообігу: Закон України “Про електронні документи та електронний документообіг”, Закон України “Про електронний цифровий підпис” та Наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження Порядку обміну електронними документами з контролюючими органами”.

Список використаних джерел

1. Закон України “Про електронні документи та електронний документообіг” № 851 від 22.05.2003 р. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України // Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.

2. Закон України “Про електронний цифровий підпис” № 852 від 22.05.2003 р. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України // Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/852-15>.

3. Наказ Державної податкової адміністрації України “Про подання електронної податкової звітності” № 233 від 10.04.2008 р. (втратив чинність) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0320-08>.

4. Наказ Міністерства фінансів України “Порядок обміну електронними документами з контролюючими органами” № 557 від 06.06.2017 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної ради України // Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0959-17/>.

Перетяцько Юлія Митрофанівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, Чернігів, 14027, Україна).

Peretiatchko Yuliya – PhD in Economics, Associate of professor of Accounting, Taxation and Audit Department, Chernihiv University of Technology 95, Shevchenka Str., 14027, Chernihiv, Ukraine).

E-mail: yuliaperetiatchko@gmail.com